

FÖRSVARSKOTTETS UTLÅTANDE 5/2013 rd

Statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2014—2017

Statsrådets redogörelse till riksdagen om komplettering av statsrådets redogörelse 27.3.2013 om ramar för statsfinanserna 2014—2017 (SRR 3/2013 rd)

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 april 2013 statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2014—2017 (SRR 3/2013 rd) och statsrådets redogörelse om komplettering av statsrådets redogörelse 27.3.2013 om ramar för statsfinanserna 2014—2017 (SRR 4/2013 rd) till finansutskottet för beredning och beredde samtidigt de övriga fackutskotten möjlighet att lämna utlåtande om ärendet till finansutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef, överdirektör Esa Pulkkinen och enhetschef, ekonomidirektör Timo Norbäck, försvarsministeriet
- planeringschef, konteramiral Kari Takanen, Huvudstaben.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

De osäkra utsikterna i den internationella ekonomin återspeglas på Finlands ekonomi under hela ramperioden. Regeringen har uppställt som mål att balansera statsekonomin och åstadkomma en klar minskning i statsskuldens andel av totalproduktionen före valperiodens utgång. Genom det aktuella rambeslutet genomförs ytterligare anpassningsåtgärder om 600 miljoner euro på 2015 års nivå. När de tidigare besluten räknas med förbättrar anpassningsåtgärderna statens finan-

sieringsställning med totalt 5,2 miljarder euro netto på 2015 års nivå.

I rambeslutet för 2014—2017 förblir ramen för försvarsministeriets förvaltningsområde på föregående rambesluts nivå. Andelen av utgifterna under försvarsministeriets huvudtitel av bruttonationalprodukten sjunker enligt rambeslutet från nuvarande 1,43 procent till 1,22 procent. De anslag som ska räknas till förvaltningsområdets ram är 2017 ca 226 miljoner euro (8,9 procent) lägre än i 2013 års budget. Andelen av försvarsministeriets huvudtitel av utgifterna i

statens budgetekonomi sjunker under ramperioden till 5,0 procent (5,3 procent 2013).

Utskottet finner det oroväckande att det anvisas nya besparingar för förvaltningsområdet utöver de tidigare redan omfattande besparingarna. I den offentliga förvaltningens IT-utgifter görs en extra besparing som 2014 är 5,8 miljoner euro och därefter 2,3 miljoner euro per år. Tidigare har förvaltningsområdet anvisats IT-besparingar om 3,8 miljoner euro per år. Utskottet framhåller att IT-besparingarna behövs för att genomföra reformerna inom försvarsförvaltningen. Besparingarna i IT-utgifterna ska övervägas med omsorg för att trygga en så kostnadseffektiv verksamhet som möjligt och för att nå de personalbesparingar som eftersträvas.

Materiel- och förvaltningsutgifterna för militär krishantering har minskats med 5 miljoner euro sedan 2015. Utskottet konstaterar att om Finland beslutar att delta i en ny operation eller att utvidga existerande operationer betydligt, så behövs det tilläggsfinansiering. Utskottet konstaterar också att en överföring av webbtjänsterna för säkerhetsnätet till Suomen Turvallisuusverkko Oy kräver att försvarsmakten anvisas den extra finansiering som behövs.

Utskottet finner det positivt att ramarna i fråga om andra utgifter bortsett från personalutgifterna beaktar 2012 års faktiska kostnadsutveckling enligt indexutvecklingen och justerar ramarna enligt 2014 års pris- och kostnadsnivå genom en justering av kostnadsnivån om 1,5 procent. Detta innebär ett tillskott om sammanlagt 37,7 miljoner euro till utgifterna i ramen. Beslutet omfattar också på årsbas ett tillskott om 2 miljoner euro för att göra beväringarnas samtliga permissionsresor i hemlandet avgiftsfria från början av 2014. Dessutom beaktas engångsersättningar för att hyreskontrakt för lokaler upphör i förtid till följd av att försvarsreformen verkställs.

Utskottet observerar också att försvarsmakten fortfarande 2014 liksom innevarande år tvingas skära ner sin verksamhet, bitvis under en godtagbar miniminivå. Målsättningen är t.ex. att beväringar ska ha minst 40 dagar i fält, men försvarsmakten tvingas nöja sig med något över

hälften av detta. Ändå uttrycker utskottet sitt gillande över att rambeslutet ser ut att möjliggöra att mängden flygtimmar, fartygsdygn, terrängdygn för reservister på repövningar samt för beväringar 2015 återställs till målnivån för försvarsreformen.

Målet för den pågående försvarsreformen är att verksamheten i alla avseenden 2015 återställs till den nivå som de nya organisationerna kräver så att den fredstida organisationen kostnadseffektivt producerar krigstida trupper inklusive kompetens och beredskap. Att reformmålen nås är en förutsättning för försvarsmaktens kapacitet och fortsatta utveckling när vi bygger ut 2020-talets försvarsförmåga.

Den största utmaningen för utvecklingen av försvaret är finansieringsramen efter 2015, menar utskottet. Det aktuella rambeslutet beaktar inte försvarsförvaltningens framställning om behov av tillägg för att upprätthålla försvarsförmågan, som är inskriven i den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen (SRR 6/2012 rd) utan finansieringsnivån får bedömas av nästa regering. Försvarsutskottet instämde i sitt utlåtande om redogörelsen (FsUU 4/2013 rd) med försvarsförvaltningens åsikt att tilläggsbehovet i synnerhet för att upprätthålla kapaciteten är cirka 50 miljoner euro år 2016 och stegvis 150 miljoner euro fram till år 2020 utöver indexjusteringarna.

Att utgiftsramen minskar enligt rambeslutet medför allvarliga utmaningar för anskaffning och underhåll efter 2015. Enligt utredning till utskottet är materielfinansieringen otillräcklig och utan en justering av resursnivån börjar Finlands försvarsförmåga förlora sin trovärdighet redan i slutet av innevarande decennium.

Utskottet konstaterar i överensstämmelse med sitt utlåtande FsUU 4/2013 rd att nästa regering måste utforma en exceptionellt viktig och långsiktig politisk linje angående utvecklingen av försvarsmakten och ersättandet av försvarsgrenarnas kapaciteter. Samtidigt måste behoven i fråga om att balansera statsfinanserna bli beaktade. Det är således nödvändigt att den nya regeringen och riksdagen i början av nästa valperiod förfogar över en omfattande och fördjupad kun-

skap om försvarets utmaningar på lång sikt och hur de ska tacklas. Det kräver att beredningen inleds redan under innevarande valperiod.

Slutligen vill utskottet betona att om tilläggsfinansiering enligt riktlinjerna i den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen inte kan anvisas, måste grunderna för försvaret omvärderas.

Ställningstagande

Försvarsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 17 april 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jussi Niinistö /saf
vordf. Seppo Kääriäinen /cent
medl. Thomas Blomqvist /sv
Timo Heinonen /saml
Mika Kari /sd
Esko Kurvinen /saml
Tuula Peltonen /sd

Eero Reijonen /cent
Mikko Savola /cent
Eero Suutari /saml
Pauliina Viitamies /sd
Sofia Vikman /saml
Tuula Väättäinen /sd
ers. Ritva Elomaa /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Mari Nuutila.